

ผลของการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง
เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Effects of minor game activities based on the total physical response (TPR)
language teaching concept to enhance bilingual preschool children's listening and following
instruction abilities, the laboratory school of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

กิงกมล คงเรือง (Kingkamon Koungruang)¹ ปิยลักษณ์ อัครรัตน์ (Piyalak Akkratana)²
ศุภวรรณ เล็กวิไล (Supawan Lekvilai)³

Received: February 2, 2025

Revised: May 25, 2025

Accepted: June 15, 2025

¹Corresponding author, Email: Kingkamon.k20@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ประชากร ได้แก่ เด็กปฐมวัยสองภาษาชายและหญิง อายุ 3 - 4 ปี ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 4 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 64 คน ทุกห้องเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม 1 ห้องเรียน จาก 4 ห้องเรียน จำนวน 16 คน ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 - 40 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง จำนวน 24 แผน ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และแบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 สถิติที่ใช้ใน

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หากคุณภาพของเครื่องมือได้แก่ ค่าความยากง่าย มีค่าระหว่าง 0.20 - 0.70 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าระหว่าง 0.20 - 0.50 ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR - 20 มีค่าเท่ากับ 0.80 และสถิติในการทดสอบสมมติฐานคือ ค่าที่ ไม่เป็นอิสระจากกัน

ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยสองภาษาหลังได้รับการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทางสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .50 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านที่ 1 ประเภทที่ฟิอาร์ - ร่างกาย ด้านที่ 2 ประเภทที่ฟิอาร์ - สิ่งของ ด้านที่ 3 ประเภทที่ฟิอาร์ - รูปภาพ และด้านที่ 4 ประเภทที่ฟิอาร์ - เรื่องราว จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทางสามารถส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษาได้ทั้งในภาพรวมและจำแนกแบบรายด้าน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

M.Ed.Student, Phranakhon Rajabhat University

^{2, 3} อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Lecturer, Phranakhon Rajabhat University

คำสำคัญ: เกมเบ็ดเตล็ด การสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ความสามารถในการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่ง เด็กปฐมวัยสองภาษา

Abstract

The purpose of this research was to compare bilingual preschool children's listening and following instruction abilities before and after implementing Minor game activities based on the total physical response language teaching concept. The population consisted of 64 bilingual preschool children, boys and girls, aged between 3 - 4 years, who studied in Kindergarten Year 1 during the first semester of the academic year 2024 at the Laboratory School of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University from 4 classrooms; all classrooms had similar characteristics. Cluster random sampling was used to select samples of 16 bilingual preschool children, 1 classroom from 4 classrooms. The research duration was 8 weeks, 3 days a week, 30-40 minutes a day, totaling 24 times. The research instruments included 24 lesson plans of Minor games activity based on the total physical response language teaching concept with an IOC between 0.67-1.00 and a bilingual preschool children's listening and following direction test with the IOC of 1.00. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation and for finding tools quality were difficulty value, discriminant value, and reliability value using KR-20 formula, and a dependent t-test was used for hypothesis testing.

The research findings revealed that bilingual preschool children, after implementing Minor game activities based on the total physical response language teaching concept higher than before the experiment with statistically significant at .05 level overall and each aspect which included: 1) TPR-B or TPR Body, 2) TPR-O or TPR Object, 3) TPR-P or TPR Picture, and 4) TPR-S or TPR Story. This demonstrated that Minor game activities based on the total physical response language teaching concept could

enhance bilingual preschool children's listening and following direction abilities overall and in each aspect.

Keywords: Minor Game, The total physical response language teaching concept, Listening and following direction abilities, Bilingual preschool children

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ในขณะนี้โลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ควรเตรียมความพร้อมเด็กเพื่อเข้าสู่อนาคต ซึ่งจะมีการแข่งขันอย่างเข้มข้นมากขึ้น โดยเด็กควรจะมีพัฒนาการที่สมวัยเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ การใช้การสื่อสารมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งในการสื่อสารที่ดี ผู้ถ่ายทอดสารควรที่จะมีพื้นฐานการฟังที่ดี และการฟังก็นับว่าเป็นทักษะในการรับสารที่สำคัญทักษะหนึ่ง ผู้ฟังจะต้องฟังให้เข้าใจในสาระสำคัญก่อนจึงจะสามารถพูดได้ตอบ อ่านหรือเขียนหรือถ่ายทอดสาระสำคัญของเนื้อหาได้ ทักษะการฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันในการติดต่อกับบุคคลในสังคมดำเนินได้อย่างราบรื่น และไม่มีอุปสรรคในการสื่อสาร

เด็กปฐมวัยกับความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่ง เป็นทักษะที่มีความสำคัญที่เด็กต้องเรียนรู้และเป็นพื้นฐานสำคัญในการเข้าสังคม เพราะการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมและในชีวิตประจำวัน เช่น สังคมภายในโรงเรียน การที่เด็กได้เข้ามาอยู่ในโรงเรียน เด็กยังต้องรู้จักการฟังแล้วสื่อสารกับเพื่อนคุณครูและผู้อื่นมากขึ้น จึงจำเป็นต้องฝึกฝนตั้งแต่ในวัยเด็ก เพราะการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งเป็นส่วนสำคัญในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กระทรวงศึกษาธิการ (2560, น.32) ได้กล่าวถึงมาตรฐานที่ 9 โดยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุ 3 - 4 ปี เรื่องของการใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัยไว้ใน 9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และพูดได้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง 9.1.2 เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ทำให้การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย ต้องเริ่มจากสิ่งที่ผู้เรียน

คุ้นเคยอยู่แล้วไปถึงสิ่งใหม่ และเป็นไปทีละขั้นอย่างมีลำดับขั้นตอน ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาในการสื่อสาร จึงต้องการส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่ง เนื่องจากเด็กจะได้นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองเมื่ออยู่ในสังคมที่ใช้ภาษาที่แตกต่างกับภาษาของที่บ้าน และในการส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่ง เป็นเรื่องราวที่เด็กได้ฟังมีความชัดเจน ง่ายต่อการเข้าใจ เด็กก็จะพัฒนาการด้านการฟังควบคู่กับการพูดได้อย่างดี มีพัฒนาการทางภาษาเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก ดังที่ ศิริพร กุลจันทร์ศรี (2561, น.27) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความสามารถด้านการฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง โดยมุ่งเน้นให้พัฒนาความเข้าใจในการฟังก่อน จึงจะฝึกให้พูดใช้คำสั่งและการแสดงท่าทางเป็นหลัก เพื่อกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนในระดับที่สูงขึ้น เพราะการฟังเป็นส่วนสำคัญของการพูดและสื่อสารในอนาคต

สภาพปัญหาจากการรายงานการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional learning community) ระดับชั้นปฐมวัย และบทสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (2566, น.12) พบว่าการใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสารซึ่งเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่เป็นเด็กสองภาษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ เมื่อเด็กอยู่ที่บ้านกับพ่อแม่เด็กมักจะพูดภาษาหลัก คือ ภาษาใต้เป็นภาษาแรก แต่เมื่อมาโรงเรียนเด็กต้องมาเรียนภาษาไทยกลางเป็นภาษาที่สอง ซึ่งเด็กจะไม่เข้าใจภาษาไทยกลางในทันที ทำให้เด็กไม่เข้าใจในภาษาที่ครูและเพื่อนต้องการสื่อความหมาย ส่งผลให้เด็กไม่พูด ไม่อยากเรียน พูดซ้ำ พูดไม่ชัด เพื่อนไม่เข้าใจไม่ยอมพูดด้วย ไม่เข้าใจสิ่งที่ครูพูด จนทำให้ขาดความมั่นใจเกิดปัญหาด้านการฟังไม่ออกและอาจจะปฏิบัติไม่ได้ ถ้าเรื่องราวที่เด็กได้ฟังมีความชัดเจนง่ายต่อการเข้าใจ เด็กจะมีพัฒนาการด้านการฟังควบคู่กับการพูดได้อย่างดี และเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก

จากสาเหตุของปัญหาทำให้ผู้วิจัยสังเคราะห์การจัดการเรียนการสอนโดยกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเล่นแบบ ดังที่ พภัสร์ดี ตีภัย (2561, น.24) ได้กล่าวถึงเกมเบ็ดเตล็ดเป็นเกมชนิดหนึ่งที่มี

กติกาการเล่นง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินความกระตือรือร้น ฝึกการใช้ทักษะต่าง ๆ ส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการตามขั้นตอน ซึ่งมีการเล่นเกมที่เหมาะสมกับวัยสามารถนำไปบูรณาการ การสอนภาษาที่เน้นทักษะการฟังอย่างเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ตามคำสั่งของครู ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริพร วโรตม์สุพรรณ (2560, น.33) ได้กล่าวถึงความหมายของการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทางคือ วิธีการสอนโดยใช้ประโยคคำสั่งเป็นสื่อในการสอนภาษาผู้เรียนจะฟังและใช้การเคลื่อนไหวของร่างกาย เป็นการตอบรับให้ทำตามโดยผู้เรียนไม่ต้องพูด วิธีการสอนภาษาโดยใช้ท่าทางนี้เหมาะสำหรับการเริ่มต้นเรียนภาษาที่สองกับผู้เริ่มต้นเรียนภาษาโดยมีกระบวนการที่เริ่มต้นจากทักษะการฟังซ้ำหลาย ๆ ครั้ง แล้วแสดงท่าทางตามความหมายของประโยคที่ฟัง เหมาะกับการจะนำมาจัดการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีการเล่นเกมที่มีความง่าย สนุกสนาน มีกฎกติกาไม่ซับซ้อนเหมาะสมกับวัยสามารถนำไปบูรณาการ การสอนภาษาที่เน้นทักษะการฟังอย่างเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ตามคำสั่งของครู โดยครูเป็นผู้ออกคำสั่งและทำตัวอย่างให้เด็กดู เด็กเป็นผู้เลียนแบบการกระทำและเมื่อเด็กเข้าใจก็จะเป็นผู้เลียนแบบการกระทำ เมื่อครูออกคำสั่งแล้วเด็กปฏิบัติตามคำสั่งได้ทันที ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนควรเน้นให้เด็กได้มีประสบการณ์ในการเรียนที่สนุกสนาน ได้ใช้ภาษาอย่างถูกต้องและเป็นการกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนในระดับที่สูงขึ้นและผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ซึ่งเหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก และช่วยให้เด็กเรียนอย่างมีความสุข

การจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เป็นการจัดกิจกรรมการเล่นแบบที่มีความง่าย สนุกสนาน มีกฎกติกาไม่ซับซ้อนเหมาะสมกับวัยสามารถนำไปบูรณาการ การสอนภาษาที่เน้นทักษะฟังและเข้าใจความหมายของคำ วลี ประโยคหรือเรื่องราวที่ครูเล่าแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่งของครู โดยครูเป็นผู้ออกคำสั่งและทำตัวอย่างให้เด็กดู เด็กเป็นผู้เลียนแบบการกระทำและเมื่อเด็กเข้าใจคำสั่ง เมื่อครูออกคำสั่งแล้วเด็กปฏิบัติ

ตามคำสั่งได้ทันที โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวทางการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีลำดับขั้นตอน 5 ขั้นตอน โดยจะนำประเภทของการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง 4 ด้าน นำมาบูรณาการใช้ในขั้นที่ 4 ซึ่งในขั้นนี้เด็กจะเกิดการเรียนรู้

จากแนวคิด และเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา โดยใช้การจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวทางการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นแนวทางให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้นำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา ก่อนและหลังการได้รับการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวทางการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิง อายุ 3-4 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีทั้งหมด 4 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 64 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิง อายุ 3-4 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1/3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 16 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) 1 ห้องเรียน จาก 4 ห้องเรียน ทุกห้องเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

การจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวทางการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม
- ขั้นที่ 2 ขั้นสารัตถ
- ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกปฏิบัติ
- ขั้นที่ 4 ขั้นนำไปใช้
- TPR-B คือ การตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้ร่างกาย
- TPR-O คือ การตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้สิ่งของ
- TPR-P คือ การตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้รูปภาพ
- TPR-S คือ การตอบสนองด้วยท่าทางโดยการเล่า
- ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและประเมินผล

ตัวแปรตาม

ความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา

- ฟัง และ เข้าใจความหมายของคำ วลีประโยคหรือเรื่องราวที่ครูเล่าแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่ง

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวทางการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวทางการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง
2. แบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวทางการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวทางการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง

2. สร้างแผนการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง จำนวน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน โดยทำการทดลอง ทุกวันอังคาร - วันพฤหัสบดี วันละ 30 - 40 นาที ประกอบด้วย 8 หน่วยการเรียนรู้ 1) ร่างกายของฉัน 2) ของใช้ของฉัน 3) ครอบครัวของฉัน 4) ท้องเที่ยวธรรมชาติเมืองนคร 5) สุขนิสัยที่ดี 6) ผลไม้บ้านเรา 7) อาหารเมืองนคร 8) ของเล่นแสนรัก และใช้เวลาในการทดลอง 1 หน่วยการเรียนรู้ต่อ 1 สัปดาห์ โดยในแต่ละสัปดาห์เด็กจะได้รับการจัดกิจกรรมแบบ TPR ทั้งหมด 1 ด้าน

3. หาคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง จากนั้นรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ซึ่งได้ผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง

4. นำแผนการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัย

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษาที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่ง และสร้างคู่มือ โดยครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ จำนวน 20 ข้อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน จากนั้นรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 มาปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ได้ผ่านการหาค่าความยากง่าย ได้ค่า

0.20 - 0.70 และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบในแต่ละข้อ มีค่าระหว่าง 0.20 - 0.50 ถือว่าเป็นข้อสอบที่ใช้ได้ โดยแบบทดสอบทั้ง 4 ด้าน ด้านละ 3 ข้อ รวม มีแบบทดสอบทั้งสิ้น 12 ข้อ เป็นการบันทึกในรูปแบบการวัดระดับคุณภาพ 2 ระดับคะแนน คือ ระดับ 1 ระดับ 0

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่ง ได้ผ่านการหาค่าเท่ากับ 0.80 หมายความว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำแบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งที่สมบูรณ์ นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับเด็กปฐมวัย จำนวน 16 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

แบบแผนการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - experimental research) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวและใช้แบบแผนการวิจัยแบบอนุกรมเวลากลุ่มเดียว (One - group time - series design) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

ก่อน ทดลอง	ระหว่างการทดลอง	หลัง ทดลอง
T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

T ₁	แทน การทดสอบความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษาก่อนการจัดกิจกรรม
X	แทน การจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR)
T ₂	แทน การทดสอบความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษาหลังการจัดกิจกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา โดยใช้แบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา (Pretest) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา เพื่อเป็นข้อมูลก่อนการทดลอง เป็นเวลา 1 สัปดาห์

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 คน โดยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) ใช้ระยะเวลาทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ ละ 3 วัน วันละ 30 - 40 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง

3. เมื่อดำเนินการทดลองครบ 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบภาคปฏิบัติหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมกับกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลาในการดำเนินการทดลองภาคปฏิบัติ 1 สัปดาห์

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูล เสนอตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจาก

แบบทดสอบภาคปฏิบัติวัดความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษาก่อนและหลังการทดลอง

1.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC)

2.2 ความยากง่าย (P)

2.3 ค่าอำนาจจำแนก (B)

2.4 ค่าความเชื่อมั่น

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 ค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent)

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

ผลของการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษาก่อนและหลังการได้รับการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ดังที่แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษาก่อนและหลังการได้รับการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง โดยภาพรวม

ความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา	n	$\bar{X}$ (12)	S.D.	D	t	df	Sig.
ก่อนการทดลอง	16	8.00	1.26				
หลังการทดลอง	16	11.38	0.72	3.38	10.73	15*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า เด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษาหลังได้รับการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทางสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง โดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 8.00$, S.D. = 1.26) หลังการทดลอง ($\bar{X} = 11.38$, S.D. = 0.72) และมีค่าเฉลี่ยของผลต่างเท่ากับ (D = 3.38)

ตาราง 3 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษาก่อนและหลังการได้รับการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวทางการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง โดยจำแนกแบบรายด้าน

ความสามารถด้านการฟัง และการปฏิบัติตามคำสั่ง ของเด็กปฐมวัยสองภาษา	n	ก่อน		หลัง		D	t	df	Sig.
		การทดลอง		การทดลอง					
		$\bar{X}$ (12)	S.D.	$\bar{X}$ (12)	S.D.				
ด้านที่ 1. ทีฟิอาร์ – ร่างกาย	16	1.88	0.34	2.88	0.34	1.00	7.75*	15	.000
ด้านที่ 2. ทีฟิอาร์ – สิ่งของ	16	2.13	0.62	2.88	0.34	0.75	5.20*	15	.000
ด้านที่ 3. ทีฟิอาร์ – รูปภาพ	16	2.06	0.25	3.00	0.00	0.94	15.00*	15	.000
ด้านที่ 4. ทีฟิอาร์ – เรื่องราว	16	1.94	0.77	2.63	0.62	0.69	4.57*	15	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษาก่อนและหลังการได้รับการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวทางการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง โดยจำแนกแบบรายด้าน

ด้านที่ 1 ประเภททีฟิอาร์ - ร่างกาย (TPR - B หรือ TPR body) พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.88$, S.D. = 0.34) หลังการทดลอง ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.34) และมีค่าเฉลี่ยของผลต่างเท่ากับ (D = 1.00) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ด้านที่ 2 ประเภททีฟิอาร์ - สิ่งของ (TPR - O หรือ TPR Object) พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 2.13$, S.D. = 0.62) หลังการทดลอง ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.34) และมีค่าเฉลี่ยของผลต่างเท่ากับ (D = 0.75) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ด้านที่ 3 ประเภททีฟิอาร์ - รูปภาพ (TPR - P หรือ TPR Picture) พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 2.06$, S.D. = 0.25) หลังการทดลอง ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00) และมี

ค่าเฉลี่ยของผลต่างเท่ากับ (D = 0.94) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ด้านที่ 4 ประเภททีฟิอาร์ - เรื่องราว (TPR - S หรือ TPR Story) พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 1.94$, S.D. = 0.77) หลังการทดลอง ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.62) และมีค่าเฉลี่ยของผลต่างเท่ากับ (D = 0.69) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิจัย

เด็กปฐมวัยสองภาษาหลังได้รับการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวทางการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทางสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและจำแนกแบบรายด้าน

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษาก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวทางการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า หลังได้รับ

การจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษาสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองโดยภาพรวมและจำแนกแบบรายด้าน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งก่อนการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ผู้วิจัยสังเกตพบว่า ปัญหาเรื่องการใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสารซึ่งเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ เป็นเด็กสองภาษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ เมื่อเด็กอยู่ที่บ้านกับพ่อแม่ เด็กมักจะพูดภาษาหลัก คือ ภาษาใต้เป็นภาษาแรก แต่เมื่อมาโรงเรียนเด็กต้องมาเรียนภาษาไทยกลางเป็นภาษาที่สอง ซึ่งเด็กจะไม่เข้าใจภาษาไทยกลางในทันที ทำให้เด็กไม่เข้าใจในภาษาที่ครูและเพื่อนต้องการสื่อความหมาย ส่งผลให้เด็กไม่พูด ไม่อยากเรียน พูดซ้ำ พูดไม่ชัด เพื่อนไม่เข้าใจไม่ยอมพูดด้วย ไม่เข้าใจสิ่งที่ครูพูด จนทำให้ขาดความมั่นใจ เกิดปัญหาด้านการฟัง ไม่ออกและปฏิบัติไม่ได้ ถ้าคำ วลี ประโยคหรือเรื่องราวที่เด็กได้ฟังมีความชัดเจนต่อการเข้าใจ เด็กจะมีพัฒนาการด้านการฟังควบคู่กับการพูดได้อย่างดีและเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก สอดคล้องกับแนวคิดของ อรุณี หรดาล (2559) ที่ทำการศึกษารื่องเด็กสองภาษา: สร้างได้ในวัยอนุบาล ได้ระบุถึงความหมายของเด็กที่มีความรู้และความสามารถในการใช้สองภาษาได้เป็นอย่างดี โดยอาจเรียนรู้ภาษาแม่หรือภาษาที่หนึ่งอย่างเป็นธรรมชาติและใช้มาตั้งแต่เกิด และเรียนรู้ภาษาที่สองในภายหลังหรืออาจเรียนรู้ทั้งสองภาษาในเวลาเดียวกัน และสอดคล้องกับ James (1979 อ้างถึงใน สิริกุล กิจสวัสดิ์ไพศาล, 2556, น.14 -15) กล่าวว่า การหาวิธีที่จะสอนภาษาที่สอง (Cause Effect Theory of Learning) กล่าวคือ ถ้าต้องการซึมซับภาษาที่สองจะต้องจัดการให้ข้อมูลดิบที่เข้ามาในสมองของเด็ก เกิดการเรียนรู้ภาษาโดยใช้การตอบสนองทางร่างกาย หรือเรียกย่อย ๆ ว่า วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเป็นกระบวนการสอนภาษาที่สอง ซึ่งสอดคล้องกับ สถาบันวิจัยการเรียนรู้ (2556, น.114) กล่าวว่า วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางหรือทีพีอาร์ (TPR - Total Physical Response) หมายถึง การสอนภาษาโดยใช้ท่าทาง โดยให้ผู้เรียนฟังคำสั่งจากครูแล้วผู้เรียนทำ

ตามเป็นการประสานการฟังกับการใช้การเคลื่อนไหวของร่างกาย เป็นการตอบรับให้ทำตามโดยผู้เรียนไม่ต้องพูด วิธีการสอนภาษาโดยใช้ท่าทางนี้เหมาะสำหรับการเริ่มต้นเรียนภาษาที่สอง และสอดคล้องกันกับแนวคิดของ Bandura (1977) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observation) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่มีความง่าย สนุกสนาน มีกฎกติกาไม่ซับซ้อน เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็กปฐมวัยสองภาษาอายุ 3 - 4 ปี โดยใช้เกมเบ็ดเตล็ดในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ ทำให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาอย่างสนุกสนาน จดจำคำศัพท์ ฟังและเข้าใจความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ มนัสภูมิ ศาสนศาสตร์ (2561, น.250) กล่าวว่า การเล่นที่มีกฎ กติกา ระเบียบการเล่นน้อยไม่ยุ่งยาก สลับซับซ้อน ไม่ต้องใช้สถานที่กว้างขวางหรือมีอุปกรณ์จำนวนมาก เป็นเกมที่มุ่งหวัง ให้เด็กสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้เข้าร่วมและแสดงออกทางกิจกรรมทางกาย ทำให้เด็กมีสุขภาพอนามัยดี เมื่อเด็กได้เรียนรู้เกมเบ็ดเตล็ดเด็กก็จะได้เรียนรู้ภาษาอีกด้วย โดยผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทางในแต่ละแผนประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ คำศัพท์ วิธีการดำเนินกิจกรรม สถานที่ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล วิธีการเล่นเกม มีลำดับขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม คือ เด็กและครูร่วมกันเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย โดยให้เด็กเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเพื่อคลายกล้ามเนื้อพร้อมในการเล่น โดยครูจะออกคำสั่งเป็น คำ วลี ประโยคในภาษาไทยกลางให้เด็กปฏิบัติตามแล้วสาธิตให้ดูเป็นต้นแบบ 3 ครั้ง เด็กจะได้ฝึกความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งในภาษาไทยกลาง ผ่านวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง โดยการพูดและปฏิบัติตามคำสั่ง ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต คือ ครูแนะนำอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นเป็นภาษาไทยกลาง เพื่อให้เด็กรู้จักอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการเล่นเกม เช่น ลูกบอล ผลไม้ รูปภาพและอื่น ๆ หลังจากนั้นครูแนะนำ กฎ กติกา และวิธีการเล่น พร้อมทั้งสาธิตการเล่น ในขั้นนี้ครูพูดคำสั่งให้เด็กปฏิบัติตาม โดยครูพูดและสาธิตให้ดูเป็น

ต้นแบบ 3 ครั้ง และให้เด็กออกมาปฏิบัติตาม 2 - 3 คน ซึ่งเด็กจะได้ฝึกการฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง ในภาษาไทยกลางจากการสาธิตการเล่นเกมเบ็ดเตล็ด ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกปฏิบัติ คือ เด็กร่วมกันแบ่งกลุ่มด้วยวิธีการแบบต่าง ๆ เช่น จับกลุ่มตามตัวเลข จับกลุ่มตามบัตรภาพที่เหมือนกัน โดยให้ตัวแทนกลุ่มออกมา รับอุปกรณ์ ให้เด็กได้ทดลองเล่นเกม โดยครูพูด หรือออกคำสั่ง ให้อาสาสมัครปฏิบัติ ทำเอง 3 ครั้ง ให้เด็กทั้งชั้นปฏิบัติพร้อมอาสาสมัคร 3 ครั้ง จนเกิดความชำนาญในการทำกิจกรรม โดยบทบาทของครูมีหน้าที่ออกคำสั่งเป็นภาษาไทยกลางและคอยให้คำแนะนำ ขั้นที่ 4 ขั้นนำไปใช้ เด็กได้เล่นเกมเบ็ดเตล็ดด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลินมีความสุข พร้อมกับได้ฝึกการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของครูในภาษาไทยกลางจากการเล่นเกมเบ็ดเตล็ด ให้เด็กกลุ่มย่อยปฏิบัติ 3 ครั้ง และให้เด็กแต่ละคนปฏิบัติเดี่ยวครบทุกคน พร้อมกับเด็กจะได้ฝึกการฟังจากการให้สัญญาณขณะเล่นเกม ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเล่น ในขั้นนี้ครูจัดกิจกรรมโดยนำประเภทของการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) 4 ด้าน มาใช้ดังนี้ ด้านที่ 1) ประเภทที่ฟิอาร์ - ร่างกาย (TPR - B หรือ TPR body) หมายถึง การแสดงท่าทาง โดยใช้ร่างกายเพียงอย่างเดียวโดยจะเริ่มต้นจากการฟังและแสดงความเข้าใจจากการได้ยินด้วยการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายปฏิบัติท่าทาง ประโยคคำสั่งที่ใช้จึงเป็นประโยคภาษาไทยกลางสั้น ๆ และเข้าใจง่าย ด้านที่ 2) ประเภทที่ฟิอาร์ - สิ่งของ (TPR - O หรือ TPR object) หมายถึง การนำเอาสิ่งของที่ใกล้ตัวมาเป็นสื่อในการสอนร่วมกับการแสดงออกด้วยท่าทาง เพื่อเพิ่มคำศัพท์ในการสอนได้มากขึ้น สามารถใช้ประโยคคำสั่งภาษาไทยกลางได้ยาวและซับซ้อนมากขึ้น ด้านที่ 3) ประเภทที่ฟิอาร์ - รูปภาพ (TPR - P หรือ TPR picture) หมายถึง การนำรูปภาพมาใช้ร่วมกับการแสดงท่าทางในกระบวนการเรียนการสอน ทำให้การสอนมีความซับซ้อน และน่าตื่นตาดึงดูดยิ่งขึ้น ผู้สอนสามารถนำภาพจริงที่เกิดในชีวิตประจำวันมาสอนภาษาไทยกลางเพื่อจะทำให้เด็กเข้าใจง่ายขึ้น และด้านที่ 4) ประเภทที่ฟิอาร์ - เรื่องราว (TPR - S หรือ TPR story) หมายถึง การเล่าเรื่องที่เป็นภาษาไทยกลางจากครู ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในภาษาภาษาไทย

กลางมากขึ้น ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปและประเมินผล เด็กและครูร่วมกันสรุปหรือทบทวน คำ วลี ประโยคหรือเล่าเรื่องราว ภาษาไทยกลางที่ได้ฟังจากการเล่นเกมเบ็ดเตล็ด โดยการฟังได้อย่างถูกต้องและเข้าใจความหมายและปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง

จากการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง ครูพบว่า เด็กเกิดความสุขสนุกกับการได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (TPR) 4 ด้าน ด้านที่ 1) ประเภทฟิอาร์ - ร่างกาย (TPR - B หรือ TPR body) ด้านที่ 2) ประเภทที่ฟิอาร์ สิ่งของ (TPR - O หรือ TPR object) ด้านที่ 3) ประเภทที่ฟิอาร์ รูปภาพ (TPR - P หรือ TPR picture) และด้านที่ 4) ประเภทที่ฟิอาร์ เรื่องราว (TPR - S หรือ TPR story) สอดคล้องกับแนวคิดของสฤรสิทธิ์ เขียวเขย (2567) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ผลการใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเกมมิฟิเคชันเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษปฐมวัย ได้ระบุถึงความสำคัญของการนำเกมมาประยุกต์กับการออกแบบการเรียนการสอน (Game for education) โดยเน้นการสร้างความสุขด้วยการเล่นเกมที่มีเป้าหมายและโครงสร้างผ่านกิจกรรมกระตุ้นเร้าผู้เรียนสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ซึ่งการเล่นเกมเบ็ดเตล็ดผ่านประสบการณ์การจริง ได้ลงมือปฏิบัติเกิดความสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะเกิดความรู้ขึ้นได้เมื่อได้ลงมือทำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dewey (1969) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง หรือได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) เด็กได้จับและสัมผัสสื่ออุปกรณ์ด้วยตนเอง จึงสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก และสอดคล้องกับแนวคิดของ Piaget (1962) ที่กล่าวว่า ลักษณะของการเล่นที่ใช้ประสาทสัมผัส เพื่อเป็นการสำรวจ มีพฤติกรรมที่ทำซ้ำ ๆ เพื่อให้เกิดทักษะ ต่อมาเริ่มเล่นแบบเข้าไปมีส่วนร่วมและจะพัฒนาอย่างเต็มที่เมื่ออายุประมาณ 3 - 4 ปี มีความเหมาะสมกับช่วงวัยในการส่งเสริมให้เกิดความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่ง เมื่อพิจารณาความสามารถในการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัย อายุ 3 - 4 ปี ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, น.32) กล่าวว่า เด็กปฐมวัยอายุ 3 – 4 ปี มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ตรงกับตัวบ่งชี้ที่ 9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยมีสภาพที่พึงประสงค์ 9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและพูดโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง 9.1.2 เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับศิริพร กุลจันทร์ศรี (2561, น.36) กล่าวว่า การประเมินผลความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่ง สามารถประเมินได้จากทักษะของเด็กตามช่วงวัย

ความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา หลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง โดยมีความสามารถสูงขึ้นทุกด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1) ประเภทที่ฟิอาร์ - ร่างกาย (TPR - B หรือ TPR body) พบว่าเด็กมีความสามารถแสดงท่าทางโดยใช้ร่างกาย ชี้ จับ แปะ และ ตะ หรือใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย จากการฟังและแสดงความเข้าใจ คำ วลี หรือประโยคภาษาไทยกลาง ผ่านการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ด เช่น ให้เด็กชี้ที่สะดือของตนเอง ให้เด็กจับเข่าของเพื่อน หรือให้เด็กยืนตัวตรงท่าท่าแปร่งฟัน เป็นต้น จึงส่งผลทำให้เด็กมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา ด้านที่ 1) ประเภทที่ฟิอาร์ - ร่างกายสูงขึ้น ด้านที่ 2) ประเภทที่ฟิอาร์ - สิ่งของ (TPR – O หรือ TPR object) พบว่าเด็กมีความสามารถตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้สิ่งของ โดยนำเอาสิ่งของที่ใกล้ตัวมาเป็นสื่อ เช่น ลูกบอล ตุ๊กตา ผ้ากันเปื้อน รองเท้า ตะกร้า หรือผลไม้ เป็นต้น ผ่านการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ด เช่น ให้เด็กเลือกหยิบมะม่วง กระท้อน ฝรั่ง มาใส่ตะกร้า หรือให้เด็กไปหยิบถุงเท้ามาใส่และวิ่งไปใส่รองเท้า เด็กสามารถหยิบจับได้คล่องแคล่วและต่อเนื่อง จึงส่งผลทำให้เด็กมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา ด้านที่ 2) ประเภทที่ฟิอาร์ - สิ่งของสูงขึ้น ด้านที่ 3) ประเภทที่ฟิอาร์ - รูปภาพ (TPR – P หรือ TPR picture) พบว่าเด็กมีความสามารถในการเรียนรู้คำ วลี หรือประโยคภาษาไทยกลางโดยใช้รูปภาพ ภาพจริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สดใส สวยงาม น่าสนใจ ทำให้เด็ก

กระตือรือร้นอยากเรียนรู้ ผ่านการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ด เช่น ให้เด็ก เดินไปหยิบรูปแม่ใส่ตะกร้าสืเชียว ให้เด็กไปหยิบรูปภาพแกงโตปลาแล้วไปติดที่หน้าห้อง หรือให้เด็กวิ่งไปหยิบภาพผัดสะตอไปใส่กระทะแล้วหยิบภาพน้ำพริกไปใส่ครก เป็นต้น เด็กหยิบจับภาพตามคำสั่งได้ถูกต้อง รู้จักสังเกตความแตกต่างของภาพ จดจำคำศัพท์ แล้วฟังคำสั่งสามารถปฏิบัติตามได้ ซึ่งเป็นด้านที่เด็ก ๆ ชื่นชอบสูงสุด จึงส่งผลทำให้เด็กมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา ด้านที่ 3) ประเภทที่ฟิอาร์ - รูปภาพสูงขึ้น และด้านที่ 4) ประเภทที่ฟิอาร์ - เรื่องราว (TPR – S หรือ TPR story) พบว่า เด็กมีความสามารถเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลางสั้น ๆ และเข้าใจง่าย ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาไทยกลางมากขึ้น เช่น ครูเล่าเรื่องให้เด็กฟัง เรื่องการไปทำบุญที่วัดผ่านการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ด โดยให้เด็กหยิบดอกบัวแล้วเดินไปกราบพระพุทธรูป วิ่งไปหยิบรูปและเขียนบักไว้ในกระถาง เป็นต้น จึงส่งผลทำให้เด็กมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา ด้านที่ 4) ประเภทที่ฟิอาร์ - เรื่องราวสูงขึ้น ซึ่งแต่ละด้านมีพัฒนาการด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งที่ดีขึ้นเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ฌูว์พัซซ์ วรพงศ์พัซซ์ (2566) ที่ทำการศึกษา นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยสอนในวิชาภาษาไทยเรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดแจ้งลำหิน (พุนราชบุรีอุปถัมภ์) อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ได้ระบุในบทนำว่า ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพจะได้เปรียบและเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม เราจึงควรมีพื้นฐานในการใช้ภาษาที่ถูกต้องและชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กเกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมผ่านการเล่น เด็กได้เรียนรู้ภาษาจากกิจกรรมที่ทำร่วมกัน และเป็นรายบุคคล ภาษาของเด็กจะพัฒนาได้ดีเมื่อเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้เคียง เช่น พ่อ แม่ เพื่อน ครู และอิทธิพลของบริบทสิ่งรอบตัวเด็ก การช่วยเหลือและลงมือทำเป็นขั้นตอนผ่านการเล่น และกิจกรรมช่วย

ให้เกิดการเรียนรู้ภาษาผ่านการใช้สัญลักษณ์ และสอดคล้องกับ ศิริพร กุลจันทร์ศรี (2561, น.74-79) พบว่าหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางเด็กสองภาษามีความสามารถด้านการฟัง และการปฏิบัติตามคำสั่งสูงกว่าก่อนการทดลอง สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้

จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าหลังจากการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ เนื่องจากเด็กได้เรียนรู้ในทุกขั้นตอน เป็นการปฏิบัติด้วยการแสดงออกด้วยท่าทางตามความหมายของคำศัพท์ ฝึกปฏิบัติผ่านประสบการณ์จริง เด็กได้จับและสัมผัสสื่ออุปกรณ์ด้วยตนเอง จึงทำให้เด็กพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างแท้จริง

จากการศึกษาการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา พบว่า สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง โดยการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง กระตุ้นประสาทสัมผัสหลายด้านด้วยการผสมผสานการเคลื่อนไหวร่างกายเข้ากับการเรียนรู้ภาษา เป็นวิธีสอนที่เหมาะสมกับเด็กในระยะเริ่มต้น เด็กไม่เครียดเนื่องจากไม่ได้บังคับให้เด็กพูดเมื่อยังไม่พร้อม จะได้เรียนรู้ภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน จดจำคำศัพท์ใหม่ ๆ วลี ประโยคหรือเรื่องราวที่ครูเล่าแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่ง เข้ากับการกระทำหรือท่าทางในการสื่อสาร สร้างบทเรียนภาษาที่น่าสนใจ ทำให้การเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องสนุกและยังได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง ความรู้ใหม่นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมในเรื่องอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น การจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายขึ้น หรือพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีเหมาะสมกับวัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัยสองภาษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทาง แนวคิดในการจัดกิจกรรมประกอบการสอนภาษาที่สองสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟัง พูด อ่าน หรือเขียนในช่วงชั้นอื่นต่อไป

1.2 ครูต้องเลือกเกมและคำศัพท์พร้อมทั้งควบคุมเวลาให้เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก เพราะเด็กในวัยนี้มีช่วงความสนใจสั้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากงานวิจัยนี้ได้ค้นพบว่าเด็กปฐมวัยสองภาษามีความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่ง โดยการจัดกิจกรรมเกมเบ็ดเตล็ดตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมหรือนวัตกรรมอื่น ๆ ที่นำมาบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- ณฐาพัชร วรพงศ์พัชร. (2566). นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยสอนในวิชาภาษาไทยเรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดแจ้งลำหิน (พูนราษฎร์อุปถัมภ์) อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี, *วารสาร มจร ปรัชญาปริทรรศน์ (jmpr)*, 6(2), 1-13.
- พภัธธัตต์ ดียิ่ง. (2561). *การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่นเกมเบ็ดเตล็ดที่มีต่อความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนพระยาสุเรนทร์ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์

- ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- มนัสภูมิ ศาสตราสาร. (2561). *เกมส์เบ็ดเตล็ด. ยะลา: ศูนย์ส่งเสริมการทำผลงานวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.*
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. (2566). *รายงานการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional learning community) ระดับชั้น ปฐมวัย. ปฏิทินวิชาการ ภาคเรียนที่ 1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.*
- ศิริพร กุลจันทร์ศรี. (2561). *ผลของการจัดการเรียนรู้แบบตอบสนองด้วยท่าทางที่มีต่อความสามารถด้านการฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กสองภาษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.*
- ศิริพร วโรตม์สุพรรณ. (2560). *การพัฒนาชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษตามแนวคิดการสอนภาษาแบบตอบสนองด้วยท่าทาง. (Total physical response: TPR) ที่มีต่อความสามารถในการฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของเด็กปฐมวัย. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.*
- สถาบันวิจัยการเรียนรู้. (2556). *การสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย. สุโขทัย: พรินติ้ง กรุป.*
- สิริกุล กิจสวัสดิ์ไพศาล. (2556). *การใช้เทคนิคการสอนแบบทีฟิอาร์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- สุระสิทธิ์ เขียวเขย. (2567). *ผลการใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเกมมิฟิเคชันเพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหาของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 13(1), 142-151.*
- อรุณี หรดาล. (2559). *เด็กสองภาษา: สร้างได้ในวัยอนุบาล, วารสารศึกษาศาสตร์, 18(1), 230-240.*
- Bandura, Albert. (1977). *Social learning theory.* Prentice – Hall.
- Dewey, John. (1969). *Philosophy, education, and reflective thinking.* In Buford, Thomas O. *Toward a philosophy of education.* pp.180-183.
- Piaget, J. (1962). *Play, dreams and imitation in childhood.* W.W. Norton.
- Vygotsky, L. (1978). *Mind in society: The developmental of higher psychological process.* Harvard University Press.